

En Marshallplan för klimatet är en nödvändig medicin både för lågkonjunkturen och miljön. De stora pengar som avsätts som garantier i finanskrisen visar att det knappast är brist på pengar. Det är viljan som tryter, skriver **Svante Axelsson, Charlotta Bångens, Lars Kristoferson, Hans Nilsson** och **Anders Wijkman**.

Global Marshallplan för miljön klarar finans- och klimatkris

Många människor som är medvetna om klimathotet oroas av att finanskrisen ska göra att arbetet för att minska utsläppen av växthusgaser stannar upp. Sannolikt är det tvärtom. Världens regeringar kommer åter att stimulera ekonomin. Då kan vi lösa båda kriserna genom att satsa på den nya förnybara och energisnåla tekniken, vilket också stimulerar sysselsättningen.

Både i USA och EU har regeringarna agerat snabbt för att häva finanskrisen. Många hundra miljarder dollar och euro har avsatts för återställa balansen i systemet.

Finanskrisen har lett till stora förluster för miljontals människor. De allra flesta tvingas dra åt svängremmen. Klimat- och energikrisen kan få ungefär samma konsekvenser. Långsiktigt kommer energipriserna att vara fortsatt höga och stigande. Konsekvenserna av klimatförändringen kommer att kosta rejält – även om alla utsläpp stoppades i morgon. De är uppenbart att all energianvändning måste anpassas till vad miljön och klimatet kräver.

Svante Axelsson

Svenska naturskydds-föreningen

Charlotta Bångens

ordförande, Sveriges energirådgivare

Lars Kristoferson

Hållbarhetskommissionen

Hans Nilsson

konsult, Four Fact

Anders Wijkman

EU-parlamentariker (kd)

Både finanskrisen och klimat- och energikrisen visar att kortsiktigheten i ekonomin har blivit ett gissel. Ingen part vill ta ansvar för helheten på kapitalmarknaden eller energi- och transportstrukturen. Ändå har det funnits både enkla och säkra finansieringsobjekt och uppenbara produktlösningar som gagnar långsiktigt ansvarstagande och säker avkastning.

Effektivare energianvändning har extremt hög avkastning, något som bland annat konsultföretaget McKinsey har visat i ett antal studier för olika länder. Sådana åtgärder har hittills bedömts som svåra att kalkylera av många bankekonomer, men knappast svårare än finansiella derivat.

Mindre, lättare fordon med alternativen bränslen har funnits av många slag. De går både att tillverka och att sälja, och det sker redan. På samma sätt går det att bygga bostäder i form av passivhus – som inte kräver någon energi för uppvärmning eller ventilation.

Det är den här sortens omorientering vi behöver när det har visat sig att de gamla modellerna för finansmarknaden och industrin har näst intill havererat.

I USA har Al Gore föreslagit ett Kennedyinspirerat program för att göra USA oberoende av olja under en tioårsperiod. Thomas Friedman, känd kolumnist från New York Times, skisserar i sin senaste bok en "grön revolution" där USA tar ledningen. Båda presidentkandidaterna i USA – främst Barack Obama – har tagit till sig de grundläggande elementen i dessa förslag. En radikalt ny inriktning för näringslivet kan vara närmare än vi tror. I synnerhet när det har visat sig så tydligt att det behövs.

Europa och Sverige har chansen att vara i främsta ledet i omvandlingen. Då behövs krafttag av en annan dimension än vi hittills har sett i fråga om energi- och miljöteknik. De stora pengar som avsätts som garantier i finanskrisen visar att det knappast är brist på pengar. Det är viljan som tryter.

Vi behöver ett program för energieffektivisering som siktar mot minst en halvering av energianvändningen. Vi behöver nya och radikala byggnormer. Vi behöver en transportpolitik där koldioxidutsläppen halveras före 2020 och där oljan successivt ersätts av för-

nybara bränslen. Vi behöver nationella och internationella djärva mål för att minska utsläppen av växthusgaser och skapa en marknad för ny teknik. För elproduktionen finns oanade möjligheter via vind, biobränslen, solceller och solkraftverk.

Vi måste göra omfattande investeringar i den nya tekniken på hemmaplan och på bortaplan. Endast så kan vi övertyga fattiga länder om att det går att förena god välfärd med låga utsläpp. Samtidigt får de ny teknik för att minska sitt eget kol- och oljeberoende. Hemläxan är viktigast. För ett genombrott i klimatförhandlingarna i Köpenhamn måste industriländerna också investera i tekniköverföring som minst motsvarar en dubblering av dagens globala bistånd.

Då först kan vi klara att skära ned utsläppen till nära noll till 2050.

Då duger det inte att kräva att minst hälften av utsläppsminskningen ska ske i andra länder. Det handlar om att göra både och.

En global Marshallplan för klimatet är en nödvändig medicin både för lågkonjunkturen och för klimatet. Och Sverige kan vinna på att vara tidigt ute.